

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ВАДИМА ГЕТЬМАНА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМ. ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ»
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ ІМ. ДИМИТРА А. ЦЕНОВА (М. СВІШТОВ, РЕСПУБЛІКА
БОЛГАРІЯ)
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. МІНСЬК, РЕСПУБЛІКА
БІЛОРУСЬ)

**VI Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА ОСВІТА:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ, ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ»**
присвячена 100-річчю Одеського національного економічного університету
та 85-річчю кафедри банківської справи
(*м. Одеса, 15 - 16 квітня 2021 року*)

*****

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
INSTITUTE FOR MODERNIZATION OF THE EDUCATION CONTENT
ODESSA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
KYIV NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY NAMED AFTER VADYM HETMAN
NATIONAL UNIVERSITY «YURI KONDRATYUK POLTAVA POLYTECHNIC»
IVANO-FRANKIVSK RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE OF MANAGEMENT
WEST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY
STATE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION BANKING UNIVERSITY
CHERKASY INSTITUTE
ALFRED NOBEL UNIVERSITY
D.A. TSENOV ACADEMY OF ECONOMICS (SVISHTOV, REPUBLIC OF BULGARIA)
BELARUS STATE ECONOMIC UNIVERSITY (MINSK, REPUBLIC OF BELARUS)

**6th International scientific and practical Internet conference
“ECONOMICS, FINANCE, BANKING AND EDUCATION: CURRENT
ISSUES OF DEVELOPMENT, ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS”**
devoted to the 100th anniversary of Odessa National Economic University
and the 85th anniversary of the Department of Banking
(*Odessa, Ukraine, 15-16 of April, 2021*)

ОДЕСА-2021-ODESSA

УДК 336.71:378.1

Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації: матеріали VI Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конф. (Одеса, 15-16 квіт. 2021 р.) / за ред. д-ра екон. наук, доц. Д. В. Завадської. Одеса: ОНЕУ, 2021. 450 с.

Конференція проводиться кафедрою банківської справи Одеського національного економічного університету. Матеріали конференції можуть становити інтерес для наукових працівників, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх, хто цікавиться сучасним станом та перспективою розвитку економічної науки.

Тези доповідей подано в авторській редакції. Усю відповідальність за достовірність і коректність змісту несуть автори. Організаційний комітет може не поділяти повністю або частково думки авторів

Голова організаційного комітету:

Ковальов А.І., д.е.н., професор, ректор Одеського національного економічного університету

Заступники голови організаційного комітету:

Літвінов О.С., д.е.н., доцент, проректор з наукової роботи Одеського національного економічного університету

Гончаренко О.М., д.е.н., професор, декан факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету

Жердецька Л.В., д.е.н., доцент, завідувачка кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету

Завадська Д.В., д.е.н., доцент кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету (**модератор пленарного засідання**)

Члени організаційного комітету:

Зверяков М.І., д.е.н., професор, член-кореспондент НАН України, завідувач кафедри загальної економічної теорії та економічної політики Одеського національного економічного університету

Алексєєнко Л.М., д.е.н., професор, завідувачка кафедри управління та адміністрування Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Західноукраїнського національного університету

Биков О.О., д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Білоруського державного економічного університету, м. Мінськ, Республіка Білорусь

Єгоричева С.Б., д.е.н., професор кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Коваленко В.В., д.е.н., професор кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету

Коржеб З., професор, заступник завідувача кафедри

менеджменту, економіки та фінансів Білостоцького технологічного університету, м. Білосток, Польща

Недзюлка П., професор, член комітету фінансових наук Польської академії наук, керівник відділу управління фінансовими ризиками Інституту банківської справи Варшавської школи економіки, м. Варшава Польща

Кузнєцова Л.В., д.е.н., професор кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету

Панков Д.О., д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в галузях народного господарства Білоруського державного економічного університету, м. Мінськ, Республіка Білорусь

Пантелєєва Н.М., д.е.н., професор, заступник директора Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи»

Примостка Л.О., д.е.н., професор, завідувачка кафедри банківської справи ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Пархіменко В.А., к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки Білоруського державного університету інформатики і радіоелектроніки, м. Мінськ, Республіка Білорусь

Рогов Г. К., д.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Смокова М., к.е.н., доцент, директор Центру міжнародних відносин Господарської академії ім. Д.А. Ценова, м. Свіштов, Республіка Болгарія

Шелудько С.А., к.е.н., доцент кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету

Хрістаускас Ч., к.т.н., доцент кафедри фінансового обліку Каунаського університету прикладних наук, м. Каунас, Литва

Рекомендовано до друку Вченою радою Одеського національного економічного університету (протокол № 8 від «18» травня 2021 р.)

УДК 336.71:378.1

© ОНЕУ, 2021

© Автори тез, 2021

JEL O15; G21; O31

Chairman of the Organizing Committee:

A. Kovalev, Dr. Sc. (Econ.), Professor, Rector, ONEU

Deputy Chairmen of the Organizing Committee:

O. Litvinov, Dr. Sc. (Econ.), Associate Professor, Vice-rector on scientific work, ONEU

O. Goncharenko, Dr. Sc. (Econ.), Professor, Dean of the Faculty of Finance and Banking, ONEU

L. Zherdetska, Dr. Sc. (Econ.), Associate Professor, Head of the Department of Banking, ONEU

D. Zavadzka, Dr. Sc. (Econ.), Associate Professor of the Department of Banking, ONEU (Moderator of the Plenary Session of the Conference)

Members of the Organizing Committee:

M. Zvieriakov, Dr. Sc. (Econ.), Professor, Corresponding Member of the NAS of Ukraine, Head of the Department of General Economic Theory and Economic Policy, ONEU

L. Alekseyenko, Dr. Sc. (Econ.), Professor, Head of the Department of Management and Administration, Ivano-Frankivsk Research and Development Institute of Management, West Ukrainian National University Ivano-Frankivsk, Ukraine

A. Bykau, Dr. Sc. (Econ.), Professor, Vice-Rector on scientific work, BSEU, Minsk, Republic of Belarus

S. Yehorycheva, Dr. Sc. (Econ.), Professor of the Department of Finance, Banking and Taxation, National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

V. Kovalenko, Dr. Sc. (Econ.), Professor of the Department of Banking, ONEU

Z. Korzeb, Dr. Sc. (Econ.), Professor of the Department of Management, Economics and Finance, Bialystok University of

Technology, Bialystok, Poland

P. Niedziółka, Dr. Sc. (Econ.), Professor, Corresponding Member of the Committee on Financial Sciences of the Polish Academy of Sciences, Head of the Financial Risk Management Unit, Banking Institute, Warsaw School of Economics, Warsaw, Poland

L. Kuznetsova, Dr. Sc. (Econ.), Professor of the Department of Banking, ONEU

D. Pankov Head of the Department of Accounting, Analysis and Audit in Sectors of the National Economy, BSEU, Minsk, Republic of Belarus

N. Panteleeva Dr. Sc. (Econ.), Professor, Deputy Director of the Cherkasy Institute of the University of Banking

L. Prymostka, Dr. Sc. (Econ.), Professor, Head of the Department of Banking, Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman

U. Parkhimenka, Cand. Sc. (Econ.), Associate Professor, Head of the Department of Economics, Belarusian State University of Informatics and Radioelectronics, Minsk, Republic of Belarus

H. Rohov, Dr. Sc. (Econ.), Associate Professor, Head of the Department of Finance, Admiral Makarov NUS

M. Smokova, Cand. Sc. (Econ.), Associate Professor, Director of the Centre for International Affairs, D.A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov, Republic of Bulgaria

S. Sheludko, Cand. Sc. (Econ.), Associate Professor of the Department of Banking, ONEU

Č. Christauskas, Cand. Sc. (Tech.), Associate Professor of the Department of Financial Accounting, Kaunas University of Applied Sciences, Kaunas, Lithuania

ECONOMICS, FINANCE, BANKING AND EDUCATION: CURRENT ISSUES OF DEVELOPMENT, ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS

6th International scientific and practical Internet conference

Economics, Finance, Banking and Education: Current Issues of Development, Achievements and Innovations:

Proceedings of the 6th International scientific and practical Internet conference, April 15-16, 2021. D.V. Zavadzka (Ed.). Odessa: ONEU, 2021. 450 p.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

While every effort and care has been made to ensure the accuracy of the information contained in this publication, the publisher cannot accept responsibility for any errors or omissions it may contain. The opinions expressed in this issue are the responsibility of the author(s) and do not necessarily reflect the opinion of the editor.

© Odessa National Economic University, 2021

© Authors of theses, 2021

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Антипенко Надежда, Коваленко Вероника, Чабай Анастасия ВЛИЯНИЕ ПАНДЕМИИ COVID-19 НА МИРОВОЙ РЫНОК ИНТЕРНЕТ- ТОРГОВЛИ.....	55
Антонюк Олена, Жердецька Лілія МАКРОПРУДЕНЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАБІЛЬНОСТІ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ.....	58
Баранова Вікторія, Белкін Артем РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ COVID-19..	61
Бунь Анна, Белобривчик Агния, Дисько Яна АКТУАЛЬНОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ.....	64
Бестужева Світлана АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗОВНІШНЬОЇ БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ ТА ПАНДЕМІЇ COVID19.....	67
Біловодська Олена РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	70
Гудзь Тетяна ФІСКАЛЬНІ РИЗИКИ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	72
Даниліна Світлана СВІТОВА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	74
Добринец Яна, Друк Валентина ЦИФРОВІЗАЦІЯ СФЕРИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ.....	77
Домбровська Софія, Бесараб Анна ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ БРЕНДУ ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНОГО АКТИВУ КОМПАНІЇ.....	79
Жердецька Лілія, Алайбова Ірина ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА КРЕДИТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ.....	82
Жердецька Лілія, Гой Владислав ОЦІНКА КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКІВ УКРАЇНИ: ВПЛИВ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ.....	85
Жердецька Лілія, Ткач Вікторія РОЗВИТОК КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ: ВПЛИВ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СПЕЦИФІКА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	88
Жердецька Лілія, Пухкан Наталя МАКРОПРУДЕНЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	91

ФІСКАЛЬНІ РИЗИКИ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Фіскальні ризики – це загрози виконанню державного та місцевих бюджетів. Їх особливість полягає у тому, що вони, як чинники впливу на бюджетну систему, мають свою складну систему причин та факторів виникнення, природа яких не завжди є економічною. Пандемія COVID-19 тільки підтвердила це. Вжиті безпрецедентні заходи безпеки поставили національну економіку на «паузу», що негативно позначилося на виконанні показників державного та місцевих бюджетів.

Трансмсія пандемії на бюджетну систему транлювалася через канал попиту, а також митний, казначейський та приватизаційний канали. Так, українські експортери сільськогосподарської продукції понесли збитки від несприятливих змін кон'юнктури на світовому товарному ринку. Внаслідок переорієнтації зарубіжних країн на внутрішній ринок ємність світового ринку готової сільськогосподарської та промислової продукції скоротилася. За 2020 р. у порівнянні із 2019 р. вітчизняна економіка має скорочення експорту продукції тваринництва та рослинництва, в тому числі й зернових культур. Не характерним стало й падіння ринку чорних металів [1].

Спостерігається підвищення ризику ліквідності щодо спроможності своєчасної оплати зовнішніх боргів внаслідок скорочення залишку коштів на єдиному казначейському рахунку. Після більш як п'ятиразового зростання суми коштів на єдиному казначейському рахунку у 2019 р. відбулося його скорочення у 2020 р. майже у три рази [2]. Це обумовлено недовиконанням показників дохідної частини державного та місцевого бюджетів внаслідок запровадження локдауну. Втім, план по приватизації державного майна перевиконано у 2020 р. більш як на 50%: до загального фонду державного бюджету перераховано 761,7 млн. грн., хоча планувалося тільки 500 млн. грн. [3]. Варто відзначити, що незважаючи на функціонування вітчизняної економіки у 2020 р. під тиском жорстких заходів безпеки Національний банк України зберіг відносну стабільність української гривні, продовжуючи лібералізацію монетарної політики. На фоні скорочення внутрішнього та зовнішнього попиту, а також падіння світових цін, індекс інфляції за 2020 р. становив 5%, що більше 0,9 п.п. порівняно із 2019 р., девальвація обмінного курсу української гривні щодо долара США була помірною (14,13%) [1, 4]. За цей час облікова ставка знизилася майже вдвічі до 6% [4].

Водночас не варто розглядати відсутність фіскального відтоку коштів через валютний та процентний канали монетарної трансмісії як незмінне явище. Про потенційно високий валютний ризик свідчить вагома частка (60%) державного боргу в іноземній валюті. Значне навантаження на платоспроможність України припадає

на 2021–2022 рр., що обумовлене необхідністю погашення кредитів, отриманих від МВФ та більшої частини випусків ОЗДП, випущених у 2014 – 2016 рр. під гарантію США та у 2015 р. внаслідок реструктуризації державного та гарантованого державою зовнішнього боргу [4]. За таких умов особлива загроза посилення фіскальних ризиків очікується в разі ускладнення доступу України до міжнародних ринків капіталу, що може бути спричинене другою та третьою хвилями пандемії у світі. Крім того, занепокоєння викликає, вимушений під впливом пандемії COVID-19, перехід Міністерства фінансів України до емісії короткострокових ОВДП (від трьох до шести місяців), які використовуються для рефінансування довгострокових зовнішніх запозичень. Також у 2021 р. залишається актуальним потенційний фіскальний ризик зумовлений необхідністю державної підтримки банківської системи шляхом капіталізації державних банків, оскільки отриманий ними чистий прибуток за 2020 р. є на третину меншим за показник 2019 р. [4]. За базовим сценарієм Міністерства фінансів України у 2021 р. істотного погіршення показників державного бюджету не прогнозується, оскільки передбачається зростання ВВП на рівні 4,6 %, а зростання індексу споживчих цін очікується на рівні 7,3 % [3].

Проведене дослідження показало, що вплив пандемії на бюджетну систему України має відкладені у часі наслідки. Тому, щоб утримати плановий шестивідсотковий рівень дефіциту державного бюджету дозволить мінімізація фіскальних ризиків через: подовження середнього строку обслуговування державного боргу і забезпечення рівномірного графіка його погашення; обмеження надання державних гарантій виключно для реалізації інвестиційних проектів із забезпеченням належного контролю за їх впровадженням; розвиток системних та довгострокових відносин з інвесторами.

Список використаних джерел:

1. Економічна статистика: офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 27.03.2021р.)
2. Офіційний портал статистичних даних Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/> (дата звернення: 29.03.2021р.)
3. Управління фіскальними ризиками: офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/zvity> (дата звернення: 29.03.2021р.)
4. Статистика: офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/> (дата звернення: 30.03.2021р.)

*****

Proceedings of the Conference

**ECONOMICS, FINANCE, BANKING AND EDUCATION:
CURRENT ISSUES OF DEVELOPMENT, ACHIEVEMENTS AND
INNOVATIONS**

Moderated, Edited and Prepared by

Associate Professor D. Zavadska

Printed by ONEU, Odessa, Ukraine on acid-free paper.
Conventional printed sheets 24,28 Circulation of 100 copies
Preobrazhenska Str., 8 Odesa 26, conf.oneu@gmail.com

Наукове видання

**ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА
СПРАВА ТА ОСВІТА: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ,
ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ
яка присвячується 100-річчю
Одеського національного економічного університету та
85-річчю кафедри банківської справи**

Академічна платформа 1:

«Особливості економічних процесів в умовах пандемії COVID-19»

Академічна платформа 2:

«Розвиток фінансового ринку в умовах цифровізації економіки»

Академічна платформа 3:

«Інноваційні вектори розвитку банківської системи»

Академічна платформа 4:

«Сучасна економічна освіта: інноваційні методи та цифрові технології»

*Мовою оригіналу
(українською, англійською та російською)*

**Модератор пленарного засідання конференції,
відповідальна за випуск,
форматування та комп'ютерна верстка**

Завадська Д. В.

Підписано до друку 18.05.2021 р. (*Протокол № 8*)
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 24,28 Тир. 100 прим.
ОНЕУ, м. Одеса, вул. Преображенська, 8

Надруковано в друкарні ТОВ «ПромАрт»
61023, м. Харків, вул. Весніна, 12.
Тел. (057) 717-28-80 e-mail: promart_order@ukr.net